

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування
Навчально-науковий механічний інститут
Кафедра транспортних технологій і технічного сервісу

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

_____ О.А. Лагоднюк

« ____ » _____ 2018 р.

02-02-47

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ **Work Program of the Discipline**

Комерційна робота на транспорті **Commercial work on transport**

спеціальність

275 «Транспортні технології
(на автомобільному
транспорті)»

specialty

275 «Transport technologies
(on road transport)»

Рівне – 2018

Робоча програма навчальної дисципліни «Комерційна робота на транспорті» для студентів, які навчаються за спеціальністю 275 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)». – Рівне: НУВГП, 2018. – 19 с.

Розробники: Сорока В.С., доцент кафедри транспортних технологій і технічного сервісу, к.с.г.н., доцент.
Дорошук В.О., старший викладач кафедри транспортних технологій і технічного сервісу

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри транспортних технологій і технічного сервісу

Протокол від «30» серпня 20 18 року № 1
Завідувач кафедри _____ М.Є. Кристопчук

Схвалено науково-методичною комісією за спеціальністю 275 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)»

Протокол від «12» вересня 20 18 року № 1
Голова науково-методичної комісії _____ Є.І. Тхорук

© Сорока В.С.,
Дорошук В.О., 2018 рік
© НУВГП, 2018 рік

ВСТУП

Програма обов'язкової (спеціальної) навчальної дисципліни «Комерційна робота на транспорті» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є технологія комплексного процесу переміщення вантажів і пасажирів.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Комерційна робота на транспорті» є складовою частиною циклу професійної підготовки студентів за спеціальністю «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)». Вивчення курсу передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних курсів – «Вантажні перевезення», «Пасажирські перевезення», «Транспортна статистика», «Основи теорії систем і управління», «Загальний курс транспорту», «Основи економіки транспорту», «Основи менеджменту», «Основи маркетингу», «Логістика», «Організація та технологія вантажних робіт на транспорті», «Дослідження операцій в транспортних системах». Цілеспрямованої роботи над вивченням спеціальної літератури, активної роботи на лекціях, практичних заняттях, самостійної роботи та виконання поставлених задач.

Вимоги до знань та умінь визначаються галузевими стандартами вищої освіти України.

Анотація

Комерція представляє собою суспільно-необхідну діяльність на ринку товарів і послуг, завдяки якій досягаються ринкові взаємоузгодження і реалізація економічних інтересів всіх учасників суспільного відтворення.

Комерційна діяльність на автотранспорті – це в першу чергу пошук вантажів та пасажирів на внутрішньому та зовнішньому ринку, а також обґрунтування тарифної системи на всі види перевезень, розробка дієвої рекламної політики. Тому вивчення дисципліни «Комерційна робота на транспорті» є важливим

елементом в підготовці фахівців за спеціальністю 275 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)».

Курс «Комерційна робота на транспорті» носить міждисциплінарний характер, передбачає використання сучасних технологій навчання в рамках компетентнісного підходу.

Ключові слова: бізнес, транспортна продукція, транспортні зобов'язання, підприємництво, комерція, маркетинг, ринок, договори, послуги, вантажні перевезення, пасажирські перевезення, транспортно-технологічні схеми, ціноутворення, собівартість, тарифи, економічний аналіз, доходи, лізинг, франчайзинг.

Abstract

Commerce is a socially necessary activity in the market of goods and services, which achieves market interdependence and the realization of the economic interests of all participants in social reproduction.

Commercial activity on motor transport is primarily the search of goods and passengers on the domestic and foreign markets, as well as justification of the tariff system for all types of transportation, development of effective advertising policy. Therefore, the study of the discipline "Commercial Work on Transport" is an important element in the training of specialists in specialty 275 "Transport technologies (on motor transport)".

The course "Commercial Work on Transport" has an interdisciplinary character, envisaging the use of modern training technologies in a competency-based approach.

Key words: business, transport products, transport obligations, business, commerce, marketing, market, contracts, services, freight transportation, passenger transportation, transport and technological schemes, pricing, cost, tariffs, economic analysis, income, leasing, franchising.

1. Опис програми навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5,5	Галузь знань 27 «Транспорт»	Спеціальна дисципліна	
Модулів – 2	Спеціальність 275 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		4-й	4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: <i>не передбачене</i>		Семестр	
Загальна кількість годин – 165		7-й	8-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 6	Рівень вищої освіти: бакалавр	30 год.	2 год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	12 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		105 год.	151 год.
Індивідуальні завдання: -			
Вид контролю: екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

- для денної форми навчання – 57,1%;
- для заочної форми навчання – 9,3%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Комерційна робота на транспорті» – полягає у засвоєнні студентами теоретичних знань і практичних навичок з організації ефективної реалізації транспортних послуг.

Завданням навчальної дисципліни «Комерційна робота на транспорті» є засвоєння теоретичних та практичних методів оптимізації ринкової стратегії транспортного підприємства з обслуговування споживачів.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: основні поняття і зміст комерційної роботи на транспорті, організаційно-правове забезпечення транспортної діяльності, маркетингову діяльність на транспорті, систему договірних відносин на транспорті, технологію комерційної роботи на транспорті при організації вантажних та пасажирських перевезень, порядок ціноутворення, собівартість і тарифне регулювання транспортних послуг, аналіз результатів комерційної діяльності та методи розвитку транспортного підприємства.

вміти: досліджувати стан і тенденції розвитку ринку транспортних послуг, визначати цільові сегменти ринку у відповідності до сфери діяльності автотранспортного підприємства, стимулювати попит на транспортні послуги, розраховувати тарифи транспортних послуг та визначати тарифну політику автотранспортного підприємства, обґрунтовувати прибутковість транспортного процесу, оформлювати комерційну документацію та забезпечувати документообіг, аналізувати результати виробничої діяльності автотранспортного підприємства.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Теоретичні основи та правові аспекти організації комерційної роботи

Тема 1. Транспорт як об'єкт комерційної діяльності.

Предмет і зміст комерційної діяльності на транспорті. Основні поняття і задачі комерційної роботи на транспорті. Особливості транспорту і транспортної продукції як товару. Класифікація виробництв транспортних підприємств. Продукція основного виробництва транспортного підприємства.

Тема 2. Організаційно-правове забезпечення транспортної діяльності.

Правове регулювання транспортної діяльності. Державне регулювання автотранспортної діяльності. Транспортні зобов'язання. Методи регулювання автотранспортної діяльності.

Тема 3. Організація комерційної роботи на підприємствах автомобільного транспорту.

Основні задачі комерційних служб транспортних підприємств. Організаційна структура комерційної служби автотранспортного підприємства. Розподіл функцій комерційної діяльності між підрозділами автотранспортного підприємства. Функції персоналу комерційних служб автотранспортного підприємства.

Тема 4. Маркетингова діяльність на автомобільному транспорті.

Сутність маркетингу та маркетингового середовища автотранспортного підприємства. Формування ринку автотранспортних послуг. Маркетингові стратегії автотранспортного підприємства. Комплекс маркетингу автотранспортного підприємства.

Змістовий модуль 2.

Технологія комерційної роботи в різних умовах перевезень

Тема 5. Комерційна робота на автомобільному транспорті при організації вантажних перевезень.

Загальний порядок здійснення. Вибір виду транспорту. Вибір перевізника. Вибір транспортно-технологічної схеми доставки вантажу.

Тема 6. Комерційна робота на автомобільному транспорті при організації пасажирських перевезень.

Загальний порядок здійснення. Вибір виду транспорту. Вибір перевізника. Централізоване автомобільне обслуговування.

Тема 7. Особливості комерційної роботи при міжміських, міжнародних, змішаних комбінованих автомобільних перевезеннях.

Особливості комерційної діяльності при міжміських перевезеннях. Особливості комерційної діяльності при міжнародних перевезеннях. Особливості комерційної діяльності при змішаних комбінованих перевезеннях.

Змістовий модуль 3.

Тарифи автотранспортних послуг

Тема 8. Ціноутворення в системі автотранспортного обслуговування.

Значення ціни. Фактори визначення ціни. Методи ціноутворення.

Тема 9. Собівартість і тарифи автотранспортних послуг.

Собівартість автотранспортних послуг. Тарифи автотранспортної діяльності.

Тема 10. Транспортні тарифи на вантажні перевезення автомобільним транспортом.

Тарифні ставки та тарифні схеми. Надбавки та знижки на тарифи. Тарифні класифікатори вантажів. Елементи тарифного стилю підприємства. Зміст тарифної політики підприємства та основні фактори її формування.

Тема 11. Транспортні тарифи на пасажирські перевезення автомобільним транспортом.

Формування та застосування тарифів. Методика розрахунку тарифів. Тарифно-цінове регулювання пасажирських перевезень. Аналіз методик розрахунку дотації на пасажирські перевезення.

Змістовий модуль 4. Ефективність комерційної роботи

Тема 12. Бізнес-планування діяльності автотранспортного підприємства.

Загальні положення методики. Загальна комерційна характеристика підприємства. Маркетингова стратегія. Виробниче планування. Організаційний план. Фінансовий план.

Тема 13. Аналіз комерційної діяльності автотранспортного підприємства.

Організація аналітичної роботи. Організація масивів інформації і її аналітична обробка. Джерела інформації і їх ідентифікація. Методика експрес-діагностичного аналізу.

Тема 14. Економічні результати діяльності автотранспортного підприємства.

Особливості формування доходів автотранспортного підприємства. Оцінка фінансового стану автотранспортного підприємства. Оцінка ефективності діяльності автотранспортного підприємства.

Тема 15. Розвиток автотранспортного підприємства.

Мета і методи розвитку автотранспортного підприємства. Значення інвестицій для розвитку автотранспортного підприємства. Зміст лізингу і особливості його використання на автомобільному транспорті. Міжнародний лізинг автотранспортних засобів. Франчайзинг і перспективи його застосування на автомобільному транспорті. Комерційна таємниця.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього го	у тому числі					усього го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд.	с.р.		л	п	лаб	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи та правові аспекти організації комерційної роботи												
Тема 1. Транспорт як об'єкт комерційної діяльності	10	2	-	-	-	8	10	-	-	-	-	10
Тема 2. Організаційно-правове забезпечення транспортної діяльності	12	2	2	-	-	8	12	-	1	-	-	11
Тема 3. Організація комерційної роботи на підприємствах автомобільного транспорту	11	2	-	-	-	9	11	1	1	-	-	9
Тема 4. Маркетингова діяльність на автомобільному транспорті	11	2	2	-	-	7	11	-	1	-	-	10
Разом за змістовим модулем 1	44	8	4	-	-	32	44	1	3	-	-	40
Змістовий модуль 2.												
Технологія комерційної роботи в різних умовах перевезень												
Тема 5. Комерційна робота на автомобільному транспорті при організації вантажних перевезень	11	2	2	-	-	7	11	0,5	1	-	-	9,5

Тема 6. Комерційна робота на автомобільному транспорті при організації пасажирських перевезень	11	2	2	-	-	7	11	0,5	0,5	-	-	10
Тема 7. Особливості комерційної роботи при міжміських, міжнародних, змішаних комбінованих автомобільних перевезеннях	11	2	2	-	-	7	11	-	0,5	-	-	10,5
Разом за змістовим модулем 2	33	6	6	-	-	21	33	1	2	-	-	30
Змістовий модуль 3. Тарифи автотранспортних послуг												
Тема 8. Ціноутворення в системі автотранспортного обслуговування	11	2	2	-	-	7	11	-	1	-	-	10
Тема 9. Собівартість і тарифи автотранспортних послуг	11	2	2	-	-	7	11	-	1	-	-	10
Тема 10. Транспортні тарифи на вантажні перевезення автомобільним транспортом	11	2	2	-	-	7	11	-	0,5	-	-	10,5

Тема 11. Транспорні тарифи на пасажирські перевезення автомобільним транспортом	11	2	2	-	-	7	11	-	0,5	-	-	10,5
Разом за змістовим модулем 3	44	8	8	-	-	28	44	-	3	-	-	41
Змістовий модуль 4. Ефективність комерційної роботи												
Тема 12. Бізнес-планування діяльності автотранспортного підприємства	11	2	6	-	-	3	11	-	1	-	-	10
Тема 13. Аналіз комерційної діяльності автотранспортного підприємства	11	2	2	-	-	7	11	-	1	-	-	10
Тема 14. Економічні результати діяльності автотранспортного підприємства	11	2	2	-	-	7	11	-	1	-	-	10
Тема 15. Розвиток автотранспортного підприємства	11	2	2	-	-	7	11	-	1	-	-	10
Разом за змістовим модулем 4	44	8	12	-	-	24	44	-	4	-	-	40
Усього годин	165	30	30	-	-	105	165	2	12	-	-	151
Модуль 2												
ІНДЗ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього годин	165	30	30	-	-	105	165	2	12	-	-	151

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	2	3	4
1.	Визначення попиту і пропозиції на ринку транспортних послуг	2	1
2.	Визначення продуктивності рухомого складу	2	1
3.	Визначаємо потреби в новому рухомому складі	2	1
4.	Розрахунок основних показників виробничої програми	2	1
5.	Розрахунок основних показників технічного обслуговування і ремонту рухомого складу	2	1
6.	Визначення потреби в матеріально-технічних ресурсах	4	1
7.	Розрахунок потреби в трудових ресурсах	4	1
8.	Розрахунки собівартості перевезень	4	1
9.	Обґрунтування тарифу перевезень	2	1
10.	Формування прибутку і розрахунок показників дохідності	2	1
11.	Побудова графіка беззбитковості	2	1
12.	Розвиток автотранспортного підприємства	2	1
Разом		30	12

6. Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до аудиторних занять (0,5 год./1 год. занять) – 30 год.;

- підготовка до контрольних заходів (6 год. на 1 кредит ЄКТС) – 33 год.;

- опрацювання окремих тем програми або їх частин, які викладаються на лекціях, – 42 год.

6.1. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	2	3	4
1.	Тема 1. Транспорт як об'єкт комерційної діяльності	1	10
2.	Тема 2. Організаційно-правове забезпечення транспортної діяльності	3	11
3.	Тема 3. Організація комерційної роботи на підприємствах автомобільного транспорту	3	9
4.	Тема 4. Маркетингова діяльність на автомобільному транспорті	3	10
5.	Тема 5. Комерційна робота на автомобільному транспорті при організації вантажних перевезень	3	9,5
6.	Тема 6. Комерційна робота на автомобільному транспорті при організації пасажирських перевезень	3	10
7.	Тема 7. Особливості комерційної роботи при міжміських, міжнародних, змішаних комбінованих автомобільних перевезеннях	3	10,5
8.	Тема 8. Ціноутворення в системі автотранспортного обслуговування	3	10
9.	Тема 9. Собівартість і тарифи автотранспортних послуг	3	10
10.	Тема 10. Транспортні тарифи на вантажні перевезення автомобільним транспортом	3	10,5
11.	Тема 11. Транспортні тарифи на пасажирські перевезення автомобільним транспортом	3	10,5
12.	Тема 12. Бізнес-планування діяльності автотранспортного підприємства	3	10
13.	Тема 13. Аналіз комерційної діяльності автотранспортного підприємства	3	10
14.	Тема 14. Економічні результати діяльності автотранспортного підприємства	3	10
15.	Тема 15. Розвиток автотранспортного підприємства	2	10
Разом		42	110

7. Методи навчання

Під час лекційного курсу застосовується слайдова презентація (у програмі «Microsoft Power Point»), роздатковий матеріал, ілюстративні матеріали та схеми.

На практичних заняттях:

- використовується роздатковий матеріал (наочність) для формування у студентів системного мислення, розвитку пам'яті;
- проводиться дискусійне обговорення проблемних питань;
- задаються провокаційні питання.

8. Методи контролю

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться в усній та письмовій формі. Контрольні завдання за змістовим модулем включають теоретичні питання та задачу.

Контроль самостійної роботи проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів;
- з практичних занять – шляхом усного опитування і перевірки виконаних практичних завдань.

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінки.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних заняттях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за такими критеріями:

1. Розрахункові завдання, задачі, індивідуальні роботи (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

2. Ситуаційні вправи, конкретні ситуації та інші завдання творчого характеру (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента недостатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру;

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

9. Розподіл балів за формами контролю

Поточна робота студента														Підсумковий модуль	Сума	
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль №2			Змістовий модуль №3				Змістовий модуль №4					
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	T 11	T 12	T 13	T 14	T 15		
15				15			15				15			40	100	

T1, T2... T15 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
	для екзамену
90-100	відмінно
82-89	добре
74-81	
64-73	задовільно
60-63	
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Комерційна робота на транспорті» включає:

1. Конспект лекцій на паперових носіях.
2. Конспект лекцій на електронних носіях.
3. Нормативні документи Міністерства освіти і науки України.
4. Ілюстративні матеріали щодо структури складових ЕКТС.
5. Електронний репозиторій НУВГП

11. Рекомендована література

Базова

1. Бычков В.П. Предпринимательская деятельность на автомобильном транспорте. / В.П. Бычков. – Санкт-Петербург: Питер, 2004. – 448с.
2. Нагорний Є.В., Шраменко Н.Ю. Комерційна робота на автомобільному транспорті. / Є.В. Нагорний, Н.Ю. Шраменко. – Харків: ХНАДУ, 2010. – 324 с.
3. Нагорний Є.В., Шраменко Н.Ю. Комерційна робота на транспорті. / Є.В. Нагорний, Н.Ю. Шраменко. – Харків: ХНАДУ, 2012. – 268 с.

Допоміжна

1. Будрина Е.В. Проблемы формирования и управления развитием регионального рынка транспортных услуг. / Е.В. Будрина. – Санкт-Петербург: СПбТИЭУ, 2002. – 276 с.
2. Экономика автомобильного транспорта. / Под редакцией Г.А. Кононовой. Учебное пособие для студ. высш. учеб. заведений. – Москва: АCADEMIA, 2005. – 320 с.
3. Крамаренко І.Г. Організація комерційної роботи на транспорті. Навчальний посібник. / І.Г. Крамаренко– Харків: ХНАДУ, 2001. – 102 с.
4. Мірошніченко Л., Саприкін Г. Автомобільні перевезення: організація та облік / 3-є вид. перер. і доп. / Л. Мірошніченко, Г. Саприкін. – Харків: Фактор, 2004. – 520 с.

Закони, укази, постанови

1. Про автомобільний транспорт: Закон України від 23 лютого 2006 р. № 3492-IV.
2. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 19 січня 2016 року № 1/11-36 //Відомості Верховної Ради України. – 2016.– № 3.– с.25.

3. Про науково-технічну інформацію: Закон України від 25 червня 1993 року № 3323-XII //Відомості Верховної Ради України. – 2016.– № 33.– с.346.

Інформаційні ресурси

1. Державна служба статистики України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

2. Електронний ресурс розміщення в цифровому репозиторії / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ep3.nuwm.edu.ua/>

3. Законодавство України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua/>

4. Кабінет Міністрів України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>

5. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka>
(http://www.nuwm.edu.ua/MySQL/page_lib.php)

6. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>